

Sygn. akt II Ns 1022/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: staż. M. P.

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.

z udziałem W. K., T. K., M. K., B. K. (1), Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł., Gminy Ł. – Prezydenta Miasta Ł.

o zasiedzenie służebności

postanawia:

1. stwierdzić, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. nabyła przez zasiedzenie, z dniem 20 maja 2012 roku, służebność przesyłu na nieruchomości położonej w Ł. przy ul.(...), stanowiącej działkę numer (...), w obrębie G -17, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), polegającą na:

a) prawie wnioskodawcy do prowadzenia przez opisaną powyżej nieruchomość magistrali wodociągowej (...) $\varnothing$ 800 mm (numer inwentaryzacyjny (...), numer inwentaryzacyjny (...): B- (...)) wybudowanej w 1982 roku,

b) niedokonywaniu przez właścicieli nieruchomości obciążonej zabudowy, naniesień i nasadzeń na urządzeniu oraz w pasie ochronnym po obu stronach magistrali wodociągowej (...) $\varnothing$ 800 mm, oznaczonym punktami (...) na mapie do celów ustalenia służebności gruntowych, sporządzonej przez geodetę uprawnionego A. S., zarejestrowanej przez Prezydenta Miasta Ł., (...) Ośrodek Geodezji w dniu 4 grudnia 2014 roku, za numerem P. (...).2014. (...);

c) prawie nieograniczonego dostępu osób upoważnionych przez wnioskodawczynię do magistrali wodociągowej (...) $\varnothing$ 800 mm na nieruchomości obciążonej, w tym wejścia i wjazdu pojazdów mechanicznych w celu usunięcia awarii, dokonywania napraw, remontów, konserwacji i modernizacji magistrali;

2. oddalić wniosek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania;

3. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ns 1022/13

UZASADNIENIE

W dniu 7 czerwca 2013 roku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. wystąpiła z wnioskiem o stwierdzenie, że wnioskodawca, będący właścicielem nieruchomości władnącej położonej w Ł. przy ulicy (...) na działce numer (...), w obrębie W-13, uregulowanej w księdze wieczystej o numerze (...), z dniem 20 maja 2012 roku, w odniesieniu do nieruchomości

obciążonej położonej w Ł. przy ulicy (...) na działce numer (...), w obrębie G-17, stanowiącej własność uczestników: W. K., T. K., B. K. (1), M. K., uregulowanej w księdze wieczystej o numerze (...), nabył przez zasiedzenie służebność gruntową, odpowiadającą swą treścią służebności przesyłu, polegającą na:

1. prawie wnioskodawcy do prowadzenia przez opisaną powyżej nieruchomość obciążoną, magistrali wodociągowej (...) o średnicy 800 mm (numer inwent. (...): (...), nr inwent. (...): B- (...)) wybudowanej w 1982 roku;

2. niedokonywaniu przez właścicieli nieruchomości obciążonej zabudowy, naniesień i nasadzeń na urządzeniu oraz w pasie ochronnym

o szerokości 8 m po obu stronach urządzenia w sposób uwidoczniiony na mapie, która będzie sporządzona przez biegłego geodetę;

3. prawie nieograniczonego dostępu osób upoważnionych przez wnioskodawcę do urządzenia na nieruchomości obciążonej, w tym wejścia i wjazdu pojazdów mechanicznych w celu usuwania awarii, dokonywania napraw, remontów, konserwacji i modernizacji urządzenia.

W przypadku nieuwzględnienia wniosku w powyższym kształcie, wnioskodawca wystąpił o stwierdzenie, że (...) sp. z o.o. z dniem 20 maja 2012 roku w odniesieniu do magistrali wodociągowej o średnicy 800 mm (...) nabyła przez zasiedzenie na nieruchomości uczestników W. K., T. K., B. K. (1) i M. K. położonej w Ł. przy ulicy (...), na działce numer (...), w obrębie G-17, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) służebność gruntową, odpowiadającą swą treścią służebności przesyłu, polegającą na:

1. prawie wnioskodawcy do prowadzenia przez opisaną powyżej nieruchomość magistrali wodociągowej (...) o średnicy 800 mm (numer inwent. (...): (...), numer inwent. (...): B- (...)) wybudowanej w 1982 roku;

2. niedokonywaniu przez właścicieli zabudowy, naniesień i nasadzeń na urządzeniu oraz w pasie ochronnym o szerokości 8 m po obu stronach urządzenia w sposób uwidoczniiony na mapie, która będzie sporządzona przez biegłego geodetę;

3. prawie nieograniczonego dostępu osób upoważnionych przez wnioskodawcę do urządzenia na nieruchomości, w tym wejścia i wjazdu pojazdów mechanicznych w celu usuwania awarii, dokonywania napraw, remontów, konserwacji i modernizacji urządzenia.

Nadto wnioskodawca wystąpił o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku wywiódł, że w dniu 28 listopada 2006 roku wnioskodawca otrzymał w drodze aportu od Miasta Ł. własność środków trwałych – infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie Miasta Ł., w skład której wchodzi między innymi magistrala (...), przebiegająca przez nieruchomość stanowiącą własność W. K., T. K., B. K. (1). Na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), stanowiącej własność wnioskodawcy, znajdują się zbiorniki wody pitnej dla miasta Ł. oraz inne elementy infrastruktury przesyłowej wchodzące w skład (...) systemu wodociągowo – kanalizacyjnego. W dniu rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia nieruchomość ta stanowiła własność Skarbu Państwa. Decyzją Wojewody (...) z dnia 11 sierpnia 1998 roku nieruchomość ta została skomunalizowana na rzecz Gminy M. Ł., a następnie w dniu 28 listopada 2006 roku wniesiona aportem do (...) sp. z o.o. w Ł.. Przedmiotowe urządzenie przesyłowe zostało zlokalizowane na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), w oparciu o decyzję (...), Wydział Wywłaszczeń Wspólny dla wszystkich dzielnic miasta Ł. z dnia 15 sierpnia 1979 roku, której nieważność została stwierdzona przez Wojewodę (...) decyzją z dnia 1 czerwca 2011 roku, utrzymaną w mocy wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 18 października 2012 roku. Wnioskodawca podkreślił, że przedmiotowe urządzenie zostało oddane do eksploatacji w dniu 20 maja 1982 roku i od tej właśnie daty liczyć należy początek biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności

przesyłu. Zaś na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) znajduje się komora odpowietrznika numer 155, mająca charakter urządzenia trwałego i widocznego w rozumieniu art. 292 k.c., będącego wraz z całą magistralą wodociągową systematycznie remontowanym i konserwowanym.

(wniosek k. 2-6)

W piśmie z dnia 21 czerwca 2013 roku wnioskodawca wskazał, że w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) o numerze (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy d. Ś. znajduje się omyłka pisarska w numerze policyjnym ulicy, przy której nieruchomość jest położona.

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.81-81v)

Pismami z dnia 23 lipca 2013 roku do wniosku przyłączyli się uczestnicy: Miasto Ł. – Prezydent Miasta Ł. oraz Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł..

(odpowiedzi na wniosek k.91 i k.108)

W odpowiedzi na wniosek z dnia 23 lipca 2013 roku W. K., T. K., B. K. (1) oraz M. K. sprzeciwili się wnioskowi i wnieśli o jego oddalenie. Uczestnicy podnieśli, że w okresie od (...) roku bieg okresu zasiedzenia uległ zawieszeniu, bowiem uczestnicy nie mogli skutecznie dochodzić wydania przedmiotowej nieruchomości lub żądać zawarcia z nimi umowy służebności przesyłu. Ponadto podniesiony został zarzut naruszenia przez wnioskodawcę art. 5 k.c. W uzasadnieniu wskazano, że mocą decyzji z dnia 15 sierpnia 1978 roku początkowo Skarb Państwa, następnie Gmina Ł. oraz wnioskodawca, stali się posiadaczami przedmiotowej służebności gruntowej. Podkreślono, że uczestnicy nie byli stroną ówczesnego postępowania administracyjnego. Wskazano, że w wyniku wznowienia postępowania administracyjnego przedmiotowa decyzja wyeliminowana została z obiegu prawnego. W ocenie uczestników działka stanowiąca ich współwłasność obciążona została w ramach władztwa państwowego, w związku z czym termin zasiedzenia nie upłynął. Podkreślono, że w ocenie uczestników, wnioskodawca celowo przewlekał postępowanie administracyjne i sądowe aż do końca 2012 roku, składając wszystkie możliwe środki odwoławcze, aby doprowadzić do upływu terminu zasiedzenia w maju 2012 roku i uniemożliwić uczestnikom wystąpienie z roszczeniem o zawarcie umowy normowanej art.305 k.c., co w przypadku uczestników możliwe było dopiero po dniu 28 grudnia 2012 roku.

(odpowiedź na wniosek k.94-96, pismo k.105)

W piśmie z dnia 24 września 2013 roku wnioskodawca podkreślił, że uzyskanie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej nie było warunkiem niezbędnym wystąpienia przez uczestników do sądu powszechnego z powództwem w celu dochodzenia roszczeń związanych z zlokalizowaniem magistrali wodociągowej. Wnioskodawca podkreślił także, że decyzja administracyjna, co do której stwierdzono nieważność nie wywołuje skutków prawnych od początku, czego konsekwencje może stanowić fakt, że Skarb Państwa nie mógł w niniejszej sprawie działać w ramach sprawowania władztwa publicznego. Dodatkowo wnioskodawca wskazał, że posiadaczem służebności przed rokiem 1990 był Skarb Państwa – Przedsiębiorstwo (...) - czyli państwowa osoba prawna, co do której, zgodnie z orzecznictwem, możliwym było stwierdzenie zasiedzenia, a uczestnicy mieli możliwość dochodzenia swych praw na drodze postępowania cywilnego. Wnioskodawca zaakcentował także, iż on sam jak i jego poprzedni właściciele magistrali wodociągowej korzystali i korzystają z przedmiotowej nieruchomości w sposób odpowiadający posiadaniu nieruchomości. Wnioskodawca za bezsporne uznał, że magistrala wodociągowa została zlokalizowana na przedmiotowej nieruchomości w 1982 roku, a także że na działce uczestników posadowiony jest odpowietrznik stanowiący urządzenie widoczne. Wnioskodawca za niezasadny uznał zarzut nadużycia prawa.

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.120 – 123)

W piśmie z dnia 7 lutego 2014 roku wnioskodawca sprostował złożony wniosek w zakresie żądania ewentualnego, wskazując, że wnosi o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu, a nie służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu.

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.129)

Odpowiadając na pismo pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 24 września 2013 roku, pełnomocnik uczestników: W. K., T. K., B. K. (1), M. K., podniósł, że wnioskodawca nie przedstawił decyzji wydanej na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami (Dz.U. nr 79, poz 464 z późn. zm.). W ocenie uczestników wnioskodawca nie przedstawił także żadnych innych dokumentów mogących wskazywać na przejście posiadania ze Skarbu Państwa na poprzedników prawnych wnioskodawcy w sposób przewidziany w art. 348-351 k.c. Z powyższego uczestnicy wywiedli, że wnioskodawca nie może doliczyć do czasu posiadania służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu okresu jej posiadania przez Skarb Państwa, w związku z czym nie nastąpił jeszcze upływ 30 lat posiadania wymaganego do zasiedzenia w złej wierze.

(pismo pełnomocnika uczestników k.139-140)

Na rozprawie w dniu 21 marca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy popierał wniosek. Pełnomocnik Gminy Ł. przyłączył się do wniosku. Natomiast, pełnomocnik uczestników W. K., T. K., B. K. (1), M. K., podniósł, że do momentu wprowadzenia przepisów o ustanowieniu służebności przesyłu, posiadanie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu mogło mieć miejsce w dwojaki sposób: bez podstawy prawnej wejścia w posiadanie, bądź na podstawie decyzji administracyjnej o wywłaszczeniu nieruchomości – jak miało to miejsce w tej sprawie. W przypadku wejścia w posiadanie nieruchomości par force właścicielowi zawsze służy skarga petytoryjna. Natomiast, w drugim wypadku nie służy taka skarga z uwagi na posługiwanie się przez posiadacza decyzją administracyjną. Pełnomocnik podkreślił, że możliwość wystąpienia z roszczeniem petytoryjnym pojawiła się dopiero z momentem stwierdzenia nieważności decyzji. Decyzja administracyjna, w przedmiocie której toczy się postępowanie o stwierdzenie nieważności jest ważna do momentu prawomocnego stwierdzenia jej nieważności. Pełnomocnik współwłaścicieli nieruchomości podniósł, że orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że przez ten czas w stosunku do Skarbu Państwa bieg terminu zasiedzenia ulega zawieszeniu. Zakwestionował także fakt skutecznego przeniesienia posiadania urządzeń przesyłowych przez Skarb Państwa i Przedsiębiorstwo (...).

(stanowiska – protokół rozprawy k.148-149)

W piśmie z dnia 8 kwietnia 2014 roku wnioskodawca wskazał, że wraz z wnioskiem złożona została decyzja komunalizacyjna, która zdaniem wnioskodawcy stanowi dowód przeniesienia posiadania spornej służebności. Wnioskodawca wyjaśnił, że do przeniesienia posiadania przedmiotowych urządzeń doszło w drodze przekazania Miastu Ł. przez (...) dokumentów inwentaryzacyjnych, w wyniku czego powyższe urządzenia stały się następnie częścią majątku przekazanego zakładowi budżetowemu (...) w 1991 roku. Dalej wnioskodawca wyjaśnił, że do przeniesienia urządzeń pomiędzy Miastem Ł. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. doszło w trybie przewidzianym art. 351 k.c. Urządzenia znajdowały się w posiadaniu zależnym (...) Sp. z o.o. od 2001 roku, zaś w 2006 roku powyższa umowa została rozwiązana, a urządzenia były pierwotnie dzierżawione (...) Sp. z o.o. i poddzierżawione (...) Sp. z o.o. zaś po wniesieniu aportem do (...) Sp. z o.o. dzierżawione (...) Sp. z o.o. za jego wiedzą.

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.158-159)

W piśmie z dnia 29 maja 2014 roku pełnomocnik uczestników W. K., T. K., B. K. (1), M. K., podtrzymał dotychczasowe stanowisko co do konieczności przedstawienia przez wnioskodawcę decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami (Dz.U. nr 79, poz 464 z późn. zm.). Pełnomocnik wskazał również, iż brak jest imiennych dokumentów obrazujących przeniesienie posiadania urządzeń zainstalowanych konkretnie na działce uczestników.

(pismo pełnomocnika uczestników k. 227-228)

Na rozprawie w dniu 27 listopada 2015 roku pełnomocnik wnioskodawcy oraz pełnomocnik uczestników W. K., T. K., B. K. (1), M. K. podtrzymali swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie. Dodatkowo pełnomocnik uczestników W.

K., T. K., B. K. (1), M. K. wniósł o zasądzenie na rzecz uczestników od wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych.

(stanowiska - protokół rozprawy k.369 i k.374-375)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. powstała w 2005 roku. Prowadzi działalność gospodarczą między innymi w zakresie poboru, uzdatniania i dostarczania wody.

(okoliczność bezsporna, także odpis z KRS k.10-18 oraz zeznania świadka K. K. k.369-370)

Nieruchomość położona w Ł. przy ul. (...), stanowiąca działkę numer (...), o łącznej powierzchni 0,6021 ha, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), stanowi współwłasność B. K. (1), M. K., T. K. oraz W. K..

(dowód: odpis zwykły księgi wieczystej (...) k.41-42v., postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po B. K. (2) k.82, tabelaryczny wypis z rejestru gruntów k.43)

Zarządzeniem Prezydium Rady Narodowej miasta Ł. z dnia 30 grudnia 1965 roku w sprawie połączenia przedsiębiorstw państwowych pod nazwą „Przedsiębiorstwo (...) w budowie” i „Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Ł.”, oba wyżej wymienione przedsiębiorstwa państwowe uległy połączeniu z dniem 1 stycznia 1956 roku w ten sposób, że przedsiębiorstwo pod nazwą „Przedsiębiorstwo (...) w budowie” przejęło zadania i majątek przedsiębiorstwa po nazwą „Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Ł.”. Przejście majątku miało nastąpić w sposób ustalony Zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 27 stycznia 1951 roku w sprawie łączenia przedsiębiorstw państwowych. Połączone przedsiębiorstwo prowadzone było pod nazwą „Przedsiębiorstwo (...) w rozbudowie”.

(dowód: zarządzenie k.160-161)

Decyzją numer (...), z dnia 30 września 1975 roku, Wojewódzki Zarząd Rozbudowy Miast i Osiedli (...) w Ł. zatwierdził przebieg trasy magistrali wodociągowej (...), objęty załącznikiem do wniosku.

(dowód: decyzja nr (...) k.21 - załączonych akt wywłaszczeniowych)

Pismem z dnia 25 lipca 1978 roku (...) Oczyszczalni (...) – Ł. wniosła do (...) o wydanie zezwolenia na czasowe zajęcie części terenu pod budowę magistrali wodociągowej (...), w tym działki numer (...), stanowiącej własność B. K. (3). Wniosek ponowiony został w dniu 15 września 1978 roku.

(dowód: wniosek k.1-2 z załącznikami k.3-20, wniosek k.23-25 – załączonych akt wywłaszczeniowych)

Decyzją z dnia 15 września 1979 roku, o numerze IV- (...), Naczelnik Dzielnicy Ł., na podstawie art. 35 i 55 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku, o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. z 1974 roku, nr 10, poz. 64) zezwolił (...) Oczyszczalni (...) – Ł. na przeprowadzenie magistrali wodociągowej (...) między innymi przez nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...), stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni zajęcia 801 m², będącą we władaniu B. K. (3).

(dowód: decyzja k. 44-45, także k.26-31– załączonych akt wywłaszczeniowych)

Magistrala wodociągowa o średnicy 800 mm (...) została w dniu 20 maja 1982 roku przekazana przez generalnego wykonawcę - Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) do eksploatacji (...) Oczyszczalni (...) – Ł., przy udziale Przedsiębiorstwa (...) oraz Biura (...) w Ł.. W protokole wskazano, że przedmiot przekazania do eksploatacji stanowi magistrala wodociągowa o średnicy 800 mm (...) – od magistrali (...) do magistrali o średnicy 500 mm w ul. (...)/K..

Na podstawie Uchwały RM numer 164 MP nr 46/71 poz. 292.1/mag/82 z dnia 20 maja 1982 środek trwały w postaci magistrali wodociągowej o średnicy 800 mm (...) przekazany został Przedsiębiorstwu (...).

(dowód: protokół przekazania – przyjęcia do eksploatacji k.58-64, protokół przekazania środka trwałego nr 68/TR-II/82 k.65-65 v., szkice k.66-67)

Uchwałą Rady Miejskiej w Ł. z dnia 12 czerwca 1990 roku powołana została Komisja Inwentaryzacyjna, która miała na celu sporządzenie spisu inwentaryzacyjnego mienia podlegającego komunalizacji. Zinventaryzowany spis środków trwałych został przekazany przez Przedsiębiorstwo (...) do Urzędu Miasta Ł. wraz z pismem z 15 października 1990 roku. W ten sposób doszło do przekazania dokumentów identyfikujących urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne w terenie wraz z opisem ich struktury. Wśród powyższych urządzeń zidentyfikowana została objęta postępowaniem magistrala (...).

(dowód: uchwała Rady Miejskiej k.166, uchwała Rady Miejskiej k.167-168, pismo k.169-180 z wraz z załącznikiem w postaci karty nr 49 – obejmującej poz. 92 -magistrala B-3830)

Na mocy uchwały Rady Miejskiej w Ł. Nr XXVII/246/91 z dnia 27 listopada 1991 roku w sprawie (...) Przedsiębiorstwa (...) ((...)) w celu utworzenia zakładu budżetowego Zakład (...) zlikwidowano Przedsiębiorstwo (...) i utworzono zakład budżetowy pod nazwą Zakład (...). Majątek nieruchomy i ruchomy (...) stał się majątkiem Gminy Ł., a zarząd tym majątkiem po zlikwidowanym (...) powierzono Zakładowi (...).

(dowód: uchwała Nr XXVII/246/91 k.162-163)

Decyzją numer GN.V. (...) z dnia 11 sierpnia 1998 roku, wydaną na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32 poz. 191 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 5 ust. 1 tej ustawy, Wojewoda (...) stwierdził nabycie przez Gminę Ł. z mocy prawa nieodpłatnie własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów jako: działka nr (...), uregulowanej w księdze wieczystej KW (...).

Na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) na działce (...), obręb W-13, znajdują się zbiorniki wody pitnej dla miasta Ł. oraz inne elementy infrastruktury przesyłowej wchodzące w skład (...) systemu wodociągowo – kanalizacyjnego. W chwili dokonania obu inwestycji nieruchomość ta stanowiła własność Skarbu Państwa.

(okoliczności bezsporne, także decyzja k.35-35v., dokumentacja fotograficzna k.36-39, zdjęcie satelitarne nieruchomości k.40)

Na podstawie uchwały numer (...) Rady Miejskiej w Ł. z dnia 6 grudnia 2000 roku w sprawie likwidacji zakładu budżetowego Zakład (...) w celu przekształcenia w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Zakład (...) doszło do likwidacji ww. zakładu budżetowego w celu utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Zakład (...). Wszystkie udziały w kapitale zakładowym Spółki objęła Gmina M. Ł.. Składniki mienia zakładu budżetowego stały się majątkiem Spółki.

(dowód: uchwała nr L/1084/2000 k.164-165)

Umową z dnia 1 stycznia 2001 roku Miasto Ł. oddało w dzierżawę Zakładowi (...) sp. z o.o. w Ł. systemy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w celu świadczenia usług w zakresie produkcji i dystrybucji wody, odbioru, odprowadzania i oczyszczania ścieków w oparciu o majątek dzierżawiony od Miasta i majątek własny Spółki, wykonywania wszelkich prac niezbędnych dla prawidłowej eksploatacji systemów i pobierania opłat za usługi dostaw wody oraz odprowadzania ścieków, w tym oczyszczania ścieków. Powyższa umowa rozwiązana została na mocy porozumienia z dnia 6 lutego 2006 roku ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2006 roku.

(dowód: umowa dzierżawy koperta k.220, porozumienie k.208 z załącznikiem k.209-218 v.)

W dniu 18 lutego 2003 roku W. K. wystąpił do Wydziału Gospodarki Komunalnej Miasta Ł. z wnioskiem o odszkodowanie za wybudowanie na jego działce wodociągu. W dniu 27 kwietnia 2004 roku pismo dotyczące posadowienia na działce przy ul. (...) wodociągu, do Prezydenta Miasta Ł. złożyli współwłaściciele przedmiotowej działki: W. K., B. K. (2) oraz T. K.. Pisma w tej sprawie kierowane były także na przestrzeni lat 2003 - 2008 do Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Ł. (dowód: pismo k.72, podanie k.73, pisma k.74-77)

Umową z dnia 6 lutego 2006 roku Miasto Ł. oddało (...) Sp. z o.o. w Ł. w dzierżawę składniki majątkowe wchodzące w skład systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków celem ich dalszej poddzierżawy operatorom eksploatacyjnym.

(dowód: umowa k.181-185 v.)

W tym samym dniu (...) sp. z o.o. w Ł. zawarła z Zakładem (...) sp. z o.o. w Ł. umowę poddzierżawy systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków w celu świadczenia usług zaspakajania zbiorowych potrzeb (...) w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków komunalnych. Na mocy tej umowy Zakład (...) sp. z o.o. w Ł. wykonywał prace związane z eksploatacją urządzeń wodociągowych w ramach zadania powierzonego mu przez (...) sp. z o.o. w Ł..

(dowód: umowa k.186-193 wraz z aneksem k.194-198v.)

Powyższa umowa dzierżawy pomiędzy Miastem Ł. a wnioskodawcą obowiązywała w odniesieniu do magistrali wodociągowej (...) do momentu aportu do spółki wnioskodawcy, gdyż magistrala była objęta aportem.

(dowód: zeznania świadka K. K. k.369-370)

W piśmie z dnia 6 listopada 2006 roku współwłaściciele nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) wystąpili do Prezydenta Miasta Ł. z żądaniem zapłaty wynagrodzenia za korzystanie bez tytułu prawnego z pasa gruntu o szerokości 606 m² działki numer (...), położonej w Ł. przy ul. (...), w ten sposób że w pasie tym przebiega miejski wodociąg.

(dowód: wezwanie k.78)

Na mocy aktu notarialnego z dnia 28 listopada 2006 roku (...) sp. z o.o. w Ł. otrzymała od Gminy M. Ł. w drodze aportu własność między innymi zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej jako działka gruntu o numerze 442/9 oraz środków trwałych – infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej na terenie miasta Ł., w skład których wchodzi także magistrala wodociągowa o średnicy 800 mm, przebiegająca przez nieruchomość położoną w Ł. stanowiącą działkę numer (...).

(dowód: wypis z aktu notarialnego Repertorium A nr 10180/2006 k.19-29, odpis zwykły księgi wieczystej (...) k.30-31v.)

W piśmie z dnia 28 sierpnia 2008 roku (...) sp. z o.o. w Ł. zwróciła się do T. K. i W. K. o podjęcie negocjacji w celu ustanowienia służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w Ł.. W. K. i T. K. stawili się w ustalonym terminie w siedzibie wnioskodawcy, ale poinformowano ich że do spotkania nie dojdzie.

(dowód: pismo k.325-326, przesłuchanie uczestnika W. K. k.371-373, przesłuchanie uczestnika T. K. k.373-374)

W piśmie z dnia 15 czerwca 2009 roku skierowanym do współwłaścicieli nieruchomości położonej przy ul. (...), wnioskodawca powołał się na decyzję z dnia 15 sierpnia 1979 roku, pozwalającą na zajęcie przedmiotowej nieruchomości z przeznaczeniem pod budowę magistrali wodociągowej i wskazał, że uprawnienia wynikające z powyższej decyzji mają charakter trwałe, w związku z czym nie jest możliwym pozytywne rozpatrzenie przez

wnioskodawcę roszczenia uczestników polegającego na wypłacie odszkodowania z tytułu ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości.

(dowód: pismo (...) Sp. z o.o. k.328-329)

Decyzją z dnia 1 czerwca 2011 roku o numerze GN.IV. (...), Wojewoda (...) stwierdził nieważność decyzji Naczelnika Dzielnicy Ł. z dnia 15 września 1979 roku numer IV- (...) w części orzekającej o udzieleniu zezwolenia (...) Oczyszczalni (...) – Ł. na przeprowadzenie magistrali wodociągowej przez nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...), oznaczoną jako działka numer (...), o powierzchni zajęcia 801 m². W uzasadnieniu decyzji wyjaśniono, że Naczelnik Dzielnicy Ł. uznał B. K. (3), będącą właścicielką gruntu położonego przy ul. (...), za stronę postępowania zakończonego kwestionowaną decyzją. Wskazano równocześnie, że z znajdującego się w aktach administracyjnych odpisu aktu zgonu wynika, że B. K. (3) zmarła w dniu 29 marca 1972 roku, nie mogła być zatem stroną postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na przeprowadzenie magistrali wodociągowej. Wskazano, że z powyższych względów, decyzja została dotknięta wadą powodującą jej nieważność.

(dowód: decyzja z uzasadnieniem k.46-50)

Powyższa decyzja została utrzymana w mocy decyzją Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 2 lutego 2012 roku. Zaś skarga na decyzję Ministra została oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z dnia 18 października 2012 roku.

(dowód: decyzja k.51-52v., wyrok WSA w Warszawie k.53 z uzasadnieniem k.54-57 v. i k.97)

W piśmie z dnia 8 kwietnia 2013 roku pełnomocnik W. K., T. K., M. K. i B. K. (1) wezwał (...) sp. z o. o. z siedzibą w Ł. do podjęcia rokowań w przedmiocie ustanowienia na nieruchomości przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...) i działkę numer (...) służebności przesyłu za uzgodnionym wynagrodzeniem wobec stwierdzenia nieważności decyzji dnia 15 września 1978 roku.

(dowód: pismo k.97A)

W piśmie z dnia 16 maja 2013 roku wnioskodawca wskazał, że nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu, obciążającą nieruchomość przy ul. (...) w Ł..

(dowód: pismo k.98)

Decyzją z dnia 17 września 2014 rok, o numerze (...). (...).13.2014.MB, Starosta (...) Wschodni odmówił ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości gruntowej położonej w Ł., stanowiącej działkę numer (...), w obrębie G-17, o powierzchni 0,4301 ha, stanowiącej współwłasność W. K., T. K., M. K. oraz B. K. (1), dla której Sąd Rejonowy w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że w przedmiotowej sprawie realizacja celu publicznego nastąpiła zanim wniosek został ponownie złożony do rozpatrzenia, w związku z czym nie może zostać wydana następczo decyzja o ograniczeniu w korzystaniu z nieruchomości. Prowadziłoby to bowiem do administracyjnego usankcjonowania takiego stanu rzeczy, zaś z istoty zezwolenia z art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami wynika, iż może ono być wydane przed rozpoczęciem na danej ściśle określonej nieruchomości, konkretnego procesu inwestycyjnego.

(dowód: decyzja k.294-298)

Na nieruchomości, położonej przy ul. (...) w Ł., stanowiącej działkę numer (...), znajduje się komora ziemna odpowietrznika magistrali wodociągowej z widocznym włazem do komory odpowietrznika z żeliwną pokrywą. Na nieruchomości przy odpowietrzniku jest także metalowy słupek z tabliczką, na którym jest oznaczenie odpowietrznika. Raz na pół roku pracownicy (...) wodociągów sprawdzają stan techniczny odpowietrznika - trwa to około pół godziny.

Z przeglądu sporządzane są dokumenty, w których wskazywany jest stan odpowietrznika. Teren nieruchomości nie jest terenem zamkniętym i nie ma problemu, aby dostać się na nieruchomość w celu kontroli odpowietrznika.

(dowód: zeznania świadka A. K. k.150, przesłuchanie uczestnika W. K. k.372, dokumentacja fotograficzna k.68-70, mapa k.71)

Magistrala wodociągowa (...) jest własnością (...) Spółki (...) na podstawie aktu notarialnego z dnia 28 listopada 2006 roku. Władającym magistralą jest obecnie na mocy umowy dzierżawy Zakład (...) sp. z o.o. w Ł.. Wcześniej właścicielem magistrali było Miasto Ł.. Aport obejmujący magistralę był przygotowywany przez Urząd Miasta Ł. - Wydział Gospodarowania Majątkiem, natomiast zakres rzeczowy majątku, który miał być wniesiony w drodze aportu był przygotowywany przez (...). Wykaz środków trwałych został przekazany przez (...) Urzędowi Miasta Ł., który zlecił rzeczoznawcy oszacowanie wartości aportu. (...) sp. z o.o. w Ł. płaci podatek z tytułu posiadania magistrali wodociągowej (...) od chwili, gdy stała się właścicielem magistrali na skutek aportu. Jest to podatek za całą magistralę.

(dowód: zeznania świadka K. K. k.369-370, wypis z aktu notarialnego Repertorium A nr 10180/2006 k.19-29)

Magistrala wodociągowa (...) na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w Ł. została wybudowana po śmierci B. K. (3), która zmarła 29 marca 1972 roku. Niedługo po śmierci B. K. (3) przeprowadzono postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po niej.

(okoliczności bezsporne)

Przed rozpoczęciem budowy magistrali wodociągowej (...) na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) w Ł. nikt nie informował spadkobierców B. K. (3) o zamiarze przeprowadzenia takich prac. Przedmiotowa nieruchomość była wówczas ogrodzona. W. K. dowiedział się o rozpoczęciu prac w trakcie wizyty na nieruchomości. Zobaczył ślady po przeprowadzeniu rur przez nieruchomość. Nie miał wówczas wiedzy o wydaniu decyzji wywłaszczeniowej dla celów budowy wodociągu. (...) był nieszczęśliwy i woda z niego przedostawała się na nieruchomość przez około 5 lat od jego wybudowania. W. K. zgłaszał tę okoliczność w Urzędzie Miasta. Musiały mieć miejsce naprawy instalacji ponieważ wylewy wody ustały. Około 5 lat po wybudowaniu wodociągu na przedmiotowej nieruchomości, prowadzone były prace związane z rozbudową wodociągu. Pracownicy wodociągów rozrywali siatkę ogradzającą nieruchomość dla swoich prac.

W późniejszym okresie spadkobierców nie informowano o potrzebie prac przy wodociągu na nieruchomości, ani nie proszono o udostępnienie nieruchomości.

Natomiast, pracownicy Zakładu (...) na wyznaczonej powierzchni 600 m² w około studzienki kosili trawę. Robili to dwa razy w sezonie wiosenno-letnim. Te prace są wykonywane nadal.

Obecnie nieruchomość jest tylko częściowo ogrodzona od strony ul. (...) na odcinku 100 m z jednej i drugiej strony.

(dowód: przesłuchanie uczestnika W. K. k.371-373)

Przebieg magistrali wodociągowej (...) w Ł. obrazuje mapa sporządzonej przez geodetę uprawnionego A. S., zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Ł., (...) Ośrodek Geodezji w dniu 4 grudnia 2014 roku. Powierzchnia zajmowana przez służebność związaną z przebiegiem magistrali oraz pasem ochronnym po jej obu stronach oznaczona została na powyższej mapie punktami 15,1,12,16,17,18,19,20,21,22,14,13,23,24,25,26,27,28,15.

(dowód: mapa – koperta k.285)

Ustalając stan faktyczny stanowiący podstawę rozstrzygnięcia Sąd pominął w przeważającej części przesłuchanie uczestnika T. K. (k.373-374) jako pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie, wnioskodawca, wskazywał, że w wyniku upływu 30-letniego okresu, nabył z dniem 20 maja 2012 roku przez zasiedzenie, służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu ewentualnie służebność przesyłu o treści sprecyzowanej we wniosku, obciążającą nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...).

Uczestnicy Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. oraz Gmina Ł.- Prezydent Miasta Ł. przyłączyli się do wniosku.

Uczestnicy B. K. (1), M. K., T. K. oraz W. K. wnieśli o jego oddalenie. Wskazywali, że aż do dnia prawomocnego uznania nieważności decyzji wywłaszczającej, czyli do dnia 28 grudnia 2012 roku, bieg okresu zasiedzenia pozostawał zawieszony ze względu na niemożność skutecznego dochodzenia wydania przedmiotowej nieruchomości przez właścicieli lub żądania zawarcia umowy służebności przesyłu. Uczestnicy wskazywali także na naruszenie przez wnioskodawcę zasad współzycia społecznego oraz kwestionowali skuteczność przeniesienia posiadania urządzeń przesyłowych posadowionych na ich nieruchomości na rzecz wnioskodawcy.

Poza sporem stron pozostawała okoliczność, iż uczestnicy: B. K. (1), M. K., T. K. oraz W. K. są współwłaścicielami nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), przez którą przebiega magistrala wodociągowa (...) o średnicy 800 mm, wybudowana w 1982 roku przez Skarb Państwa. Powyższa magistrala została wybudowana na wskazanej nieruchomości w oparciu o decyzję (...), Wydział Wywłaszczeń Wspólny dla wszystkich dzielnic m. Łodzi z dnia 15 września 1979 roku (odpis decyzji znajdujący się na k.44 akt nosi niewłaściwą datę, decyzja w aktach wywłaszczeniowych).

Rozważając kwestię zasadności złożonego wniosku, na wstępie wskazać należy, iż rozróżnienia wymaga konstrukcja służebności przesyłu oraz służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Służebność przesyłu została wprowadzona do polskiego porządku prawnego z dniem 3 sierpnia 2008 roku, na mocy przepisów art. 3051 - 3054 k.c., dodanych ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). W okresie poprzedzającym ustawowe uregulowanie służebności przesyłu wyrażano w orzecznictwie pogląd dopuszczający nabycie przez zasiedzenie, na podstawie art. 292 k.c., stosowanego w drodze analogii, służebności gruntowej, odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (tak między innymi uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 roku, III CZP 89/08, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2006 roku, II CSK 112/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2006 roku, IV CSK 149/05, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 roku, II CSK 752/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2013 roku, III CZP 18/13) . Zastosowanie analogii wiąże się bowiem ze stwierdzeniem luki w prawie. Ta zaś ma miejsce wówczas, gdy pewne stany faktyczne i stosunki społeczne, rozpoznawane przez sąd, mimo że nie są prawnie indyferentne, nie zostały uregulowane przez ustawodawcę, choć wykazują znaczne podobieństwo do sytuacji, które zostały objęte regulacją prawną. W takim wypadku sąd winien do pominiętych przez prawo stanów, zastosować przepisy najbardziej odpowiadające im w swojej treści, szczególnie w wymiarze celowościowym.

Służebność gruntowa oraz służebność przesyłu (poprzez art. 3054 k.c.) są jedynymi ograniczonymi prawami rzeczowymi, które mogą powstać ex lege wskutek zasiedzenia, na zasadach określonych w art. 292 k.c.

Przesłankami zasiedzenia służebności przesyłu zgodnie z art. 3054 k.c. w z związku z art. 292 k.c. są: posiadanie służebności, polegające na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia w zakresie odpowiadającym treści określonej służebności, upływ oznaczonego w ustawie czasu, czyli 20 lub 30 lat, w zależności od tego, czy posiadacz służebności był w dobrej, czy w złej wierze.

Nabycie służebności gruntowej czy też służebności przesyłu przez zasiedzenie następuje na rzecz jej posiadacza, a jest nim ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (art. 352 k.c.). Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że posiadanie jest doniosłym prawnie stanem faktycznym, polegający na faktycznym władztwie, przez które rozumie się samą możliwość władania rzeczą. Dla istnienia

posiadania bowiem nie jest konieczne rzeczywiste korzystanie z rzeczy (w tym nieruchomości), lecz sama możliwość takiego korzystania. Natomiast, efektywne - w sensie gospodarczym - korzystanie z rzeczy, w tym nieruchomości nie jest konieczną przesłanką posiadania. Podkreślenia nadto wymaga, że posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb, tak jak ma to właśnie miejsce w przypadku służebności przesyłu. W tym miejscu dodać należy jeszcze, że zgodnie z przepisem art.336 k.c., posiadaczem zależnym jest ten kto faktycznie włada rzeczą jako użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawa z którymi łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w przypadku posiadania służebności gruntowej w rachubę nie wchodzi, jak przy nabyciu własności, posiadanie samoistne, lecz posiadanie w zakresie odpowiadającym treści służebności. Podmiot wykonujący służebność korzysta bowiem z cudzej rzeczy tylko w oznaczonym zakresie, nierzadko bardzo wąskim, w istocie nie władając nią. Posiadanie służebności gruntowej jest więc posiadaniem specyficznym (art.336 k.c.), a posiadanie prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej polega na korzystaniu z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność. Władanie w zakresie służebności gruntowej musi być wykonywane dla siebie (*cum animo rem sibi habendi*). Ustawodawca potraktował zasiedzenie służebności gruntowej oraz służebności przesyłu w sposób szczególny także przez wprowadzenie ograniczenia polegającego na tym, że można ją nabyć tylko wtedy, gdy posiadanie nieruchomości polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia przez odpowiedni czas, zależnie od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 292 k.c.). Trwałym i widocznym urządzeniem w rozumieniu powołanego przepisu jest urządzenie materialne umożliwiające lub ułatwiające korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie treści służebności, umieszczone na cudzej nieruchomości lub co najmniej wkraczające w jej sferę. Charakter owego urządzenia musi być trwały, a nie chwilowy. Ponadto, musi być ono widoczne. Przyjmuje się, że trwałym i widocznym urządzeniem w rozumieniu przepisu art. 292 k.c. jest tylko rezultat świadomego działania człowieka (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 stycznia 1969 roku, II CR 516/68, OSNC 1969/12/220). Przesłanka widoczności urządzenia w rozumieniu art. 292 k.c. jest spełniona także wtedy, kiedy właściciel nieruchomości wie, że na jego nieruchomości pod powierzchnią gruntu jest usytuowane trwałe urządzenie, jak również wtedy, kiedy mógł się o tym dowiedzieć, stwierdzając istnienie na gruncie oznaczeń wymaganych właściwymi przepisami dla danego rodzaju urządzenia podziemnego (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 14 lutego 2013 roku, II CSK 389/12, OSNC-ZD 2014/1/3). Przesłanka ta niewątpliwie ma na celu ochronę właściciela nieruchomości, a także niedopuszczenie do przekształcania się przypadków grzecznościowego korzystania z cudzej nieruchomości w stosunki prawnorzeczowe. Urządzenia, o których mowa w art. 292 k.c., powinny spełniać funkcję ostrzegawczą dla właściciela nieruchomości, a jest tak wtedy, gdy zostaną wzniesione przez osobę, która faktycznie korzysta z nieruchomości w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność (por. uzasadnienie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 1999 roku, SK 9/98, OTK Zb.Urz. 1999, nr 4, poz. 78 i z dnia 28 października 2003 roku, P 3/03, OTK-A Zb.Urz. 2003, nr 8, poz. 82, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2005 roku. II CK 489/04 niepubl.).

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, na powierzchni nieruchomości przy ul. (...) w Ł., stanowiącej współwłasność uczestników W. K., T. K., B. K. (1), M. K. zlokalizowane są elementy magistrali wodociągowej (...) w postaci: żeliwnej pokrywy wjazdu do komory odpowietrznika oraz tabliczki z oznaczeniem odpowietrznika. Właściciele nieruchomości tuż po wybudowaniu na ich nieruchomości magistrali wodociągowej (...) uzyskali wiedzę w tym przedmiocie. Od 1982 roku byli zatem świadomi, że przez ich działkę przebiega magistrala wodociągowa, której elementy były widoczne na powierzchni.

Objęcie w posiadanie służebności gruntowej, odpowiadającej treścią aktualnie uregulowanej służebności przesyłu, następowało najczęściej w chwili wejścia na cudzy grunt w celu budowy trwałego i widocznego urządzenia, np. wejście na grunt w celu budowy magistrali wodociągowej. Na potrzeby niniejszego postępowania należało uznać, że objęcie w posiadanie służebności nastąpiło najpóźniej w dacie oddania magistrali do użytku. Magistrala wodociągowa (...) oddana została do eksploatacji z dniem 20 maja 1982 roku.

Rozważając istnienie przesłanki zasiedzenia jaką stanowi posiadanie służebności należy odnieść się do znaczenia decyzji Naczelnika Dzielnicy Ł. z dnia 15 września 1979 roku, o numerze IV- (...), wydanej na podstawie art. 35 i 55

ustawy z dnia 12 marca 1958 roku, o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości oraz skutków stwierdzenia jej nieważności, jak również kwestii wydania przez Starostę (...) Wschodniego decyzji z dnia 17 września 2014 roku, o numerze (...). (...).13.2014.MB, odmawiającej ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości gruntowej położonej w Ł., stanowiącej działkę numer (...), w obrębie G-17, o powierzchni 0,4301 ha.

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym do powstania służebności przesyłu może dojść na skutek umowy, zasiedzenia, orzeczenia sądu. Konstrukcja zbliżona do służebności przesyłu może powstać w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez starostę na podstawie art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 roku (Dz.U.10.102.651 ze zm.). Podobną regulację do wynikającej z przepisu art.124 ustawy o gospodarce nieruchomościami w przeszłości zawierały przepisy art. 35 i 36 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości z dnia 12 marca 1958 roku (Dz.U.74.10.64 ze zm.), a następnie przepisy art. 46 i nast. ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości z dnia 29 kwietnia 1985 roku (Dz.U.91.30.127 ze zm.).

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, w brzmieniu obowiązującym w chwili wydania wyżej wskazanej decyzji, organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogą za zezwoleniem naczelnika gminy - a w miastach prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy), zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach - zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową - ciągi drenażowe, przewody służące do przesyłania płynów, pary, gazów, elektryczności oraz urządzenia techniczne łączności i sygnalizacji, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń. Przepis ten we wskazanych w nim okolicznościach dawał więc podstawę do ograniczenia własności nieruchomości, mieszczącego się w granicach szeroko rozumianego pojęcia wywłaszczenia.

Początkowo poglądy doktryny i orzecznictwa na temat charakteru praw i obowiązków, które powstają wskutek wydania decyzji mających podstawę w art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości nie były jednolite. Decyzję taką uznawano za źródło prawa podmiotowego, na które składało się uprawnienie do korzystania z cudzej nieruchomości przez trwałe posadowienie na niej urządzeń i dostęp do nich. Uprawnienie wynikające z tej decyzji i będące jego odpowiednikiem ograniczenie prawa własności opisywano niekiedy jako prawo osobiste powodujące nawiązanie ciągłego stosunku cywilnoprawnego, ale też jako ograniczone prawo rzeczowe, służebność, służebność szczególnego rodzaju, zwaną też czasem służebnością przesyłu. Podobne wątpliwości rodziły uregulowania będące odpowiednikami art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości w kolejnych ustawach wywłaszczeniowych. Obecnie za dominującą trzeba uznać koncepcję, że decyzja wydana na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (a następnie w oparciu o art. 70 ust. 1 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) była aktem kształtującym treść prawa własności zgodnie z art. 140 k.c. Nie powodowała powstania służebności w ścisłym tego słowa znaczeniu, ponieważ skutki ograniczenia prawa własności (art. 147, 149 i 152 k.c.) różnią się od skutków prawnych wywołanych przez ustanowienie służebności, a podobieństwo między nimi wynika z kreowanego nimi obowiązku znoszenia przez właściciela zmian rzeczowych na jego nieruchomości. Z decyzji tej wynikają uprawnienia o charakterze administracyjnym, czasami nazwane szczególną służebnością ustawową. Decyzje wydawane na podstawie art. 35 ust. 1 miały i mają charakter trwały. Dotyczyły one takich obiektów budowlanych, które - po wzniesieniu na lub nad powierzchnią gruntu, względnie po zamontowaniu ich pod nią - wchodziły w skład określonej struktury technicznej urządzeń wykorzystującego je przedsiębiorstwa i nie mogły być w dowolnym czasie z tej struktury wyłączone lub przesunięte w jej obrębie w inne miejsce. Większość takich urządzeń była instalowana w związku z realizacją inwestycji dzisiaj zwanych „liniowymi”, o których Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się w wyroku z dnia 16 października 2012 roku, K 4/10 ((...) Zb.Urz. 2012, nr 9, poz. 106).

Aktualnie, w judykaturze i piśmiennictwie dominuje stanowisko, które Sąd Rejonowy podziela, zgodnie z którym wydanie decyzji mającej podstawę w art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (a następnie w art. 70 ust. 1 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) prowadzi do trwałego ograniczenia prawa własności nieruchomości, gdyż sprawia, że jej właściciel ma obowiązek znoszenia stanu faktycznego ukształtowanego przebiegiem urządzeń przez strefę, w której było lub mogło być wykonywane jego prawo. Ponadto, przyjmuje się, że trwałość skutków decyzji wydanej na podstawie art.

35 ust. 1 o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości w postaci ograniczenia prawa własności nieruchomości oznacza, że dotyczą one nie tylko tej osoby, która była właścicielem nieruchomości w chwili prowadzenia postępowania administracyjnego zakończonym wydaniem decyzji, lecz każdego kolejnego jej właściciela. Zaś na uprawnienia w stosunku do wywłaszczonej w ten sposób nieruchomości może się powoływać nie tylko przedsiębiorca wykorzystujący urządzenie przesyłowe, który instalował je w związku z wydaniem decyzji, ale każdy kolejny, który uzyskał do tych urządzeń tytuł i w związku z tym jest odpowiedzialny za ich utrzymanie i eksploatację. Przedsiębiorca przesyłowy, z którego inicjatywy wydano decyzję zezwalającą na korzystanie z cudzej nieruchomości oraz jego następcy prawni także obecnie posiadają tytuł do utrzymywania na tej nieruchomości urządzeń, które postawiono w związku z wydaniem decyzji, nie traci ona bowiem mocy obowiązującej wskutek upływu czasu ani uchylecia przepisów ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. W konsekwencji, w razie potrzeby wejścia na nieruchomość w celu zapewnienia konserwacji urządzeń przesyłowych, przedsiębiorca może ubiegać się o wydanie decyzji zezwalającej mu na to, a obowiązek znoszenia ingerencji w uprawnienia właściciela podlega egzekucji administracyjnej (art. 124 ust. 6 u.g.n.) (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 roku, III CZP 116/09, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 roku, II CSK 432/07, nie publ. i z dnia 9 marca 2007 roku, II CSK 457/06, „Monitor Prawniczy” 2007 rok, nr 7, s. 339, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 roku, II CSK 156/07, OSNC 2008 rok, nr 9, poz. 103, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2005 roku, III CZP 80/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 146, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2002 roku, V CKN 1863/00, nie publ., z dnia 10 lipca 2002 roku, II CKN 1316/00, nie publ., z dnia 8 czerwca 2005 roku, V CK 680/04, nie publ. i z dnia 21 stycznia 2009 roku, II CSK 394/08, nie publ. i z dnia 9 marca 2007 roku, II CSK 457/06, uchwała Sądu Najwyższego 8 kwietnia 2014 roku, III CZP 87/13 OSNC 2014 rok, nr 7-8, poz. 68).

W konsekwencji, omawiana decyzja z dnia 15 września 1979 roku jako akt wywłaszczeniowy powodowała trwałe ograniczenie prawa własności nieruchomości przy ul. (...) w Ł. w celu wykonywania na niej uprawnień o treści zbliżonej do tych, które są właściwe dla służebności zwanej w literaturze przesyłową (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 20 marca 2002 roku, V CKN 1863/00, niepubl., z dnia 8 czerwca 2005 roku, V CK 679/04, niepubl., z dnia 8 czerwca 2005 roku, V CK 680/04, niepubl., z dnia 10 listopada 2005 roku, III CZP 80/05, OSNC 206, nr 9, poz. 146, z dnia 6 czerwca 2014 roku, III CZP 107/13).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnoszono, że wykonywanie przez przedsiębiorstwo korzystające z urządzeń przesyłowych uprawnień do cudzej nieruchomości, w razie wydania w stosunku do właściciela nieruchomości decyzji mającej podstawę w art. 35 ust. 1 ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (a następnie w art. 70 ust. 1 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) jest równoznaczne z objęciem nieruchomości we władanie przez przedsiębiorcę jako posiadacza w zakresie treści służebności przesyłu. Takie władztwo może być zakwalifikowane jako posiadanie służebności gruntowej albo przesyłowej. Z kolei, posiadanie służebności wraz z upływem stosownego czasu stanowią dostateczne przesłanki jej nabycia przez zasiedzenie (art. 292 w związku z art. 172 § 1 k.c.). W takim przypadku korzystanie z nieruchomości było legalne, miało źródło w ostatecznej, niepodważonej i wiążącej decyzji administracyjnej oraz w ustawie, a tym samym należy uznać je za posiadanie w dobrej wierze, posiadacz bowiem miał usprawiedliwione podstawy do przekonania, że przysługuje mu takie prawo do władania nieruchomością, jakie wykonuje (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 17 grudnia 2008 roku, I CSK 171/08, i z dnia 21 lutego 2013 roku, I CSK 354/12, OSNC-ZD 2014 rok, nr A, poz. 5).

Powyższe stanowisko dotyczące możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności przesyłu czy też służebności gruntowej o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu uległo weryfikacji w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 roku (III CZP 87/13 OSNC 2014 rok, nr 7-8, poz.68, Biuletyn Sądu Najwyższego 2014 rok, nr 4, poz.9), w której wskazano, iż wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości, stanowiącej tytuł prawny do ich wykonywania, nie prowadzi do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu.

Współwłaściciele nieruchomości przy ul. (...), powołując się na decyzję wywłaszczeniową z dnia 15 września 1979 roku oraz stanowisko Sądu Najwyższego, zawarte w uchwale z dnia 8 kwietnia 2014 roku (III CZP 87/13 OSNC 2014 rok, nr 7-8, poz.68, Biuletyn Sądu Najwyższego 2014 rok, nr 4, poz.9) wskazywali, iż wykonywanie uprawnień w zakresie wynikającym z decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (tekst jednolity Dz.U. z 1974 roku, Nr 10, poz. 64 ze zm.), nie może prowadzić do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, czy też służebności przesyłu.

Ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w przytoczonej uchwale z dnia 8 kwietnia 2014 roku nie sposób się nie zgodzić. Oczywistym jest bowiem, że w świetle przyjętej w polskim systemie prawa cywilnego konstrukcji zasiedzenia nie jest możliwe nabycie w drodze zasiedzenia prawa które danemu podmiotowi już przysługuje. Tak jak właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie prawa własności posiadanej nieruchomości, tak podmiot uprawniony do korzystania z określonej nieruchomości na podstawie decyzji mającej swe źródło w przepisach art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (czy art. 70 ust. 1 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości lub art. 124 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) nie może nabyć w drodze zasiedzenia służebności przesyłu czy też służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, gdyż działania przedsiębiorcy korzystającego z urządzeń przesyłowych, które legalnie postawił na cudzej nieruchomości w związku z wywłaszczeniem jej właściciela przez ograniczenie przysługującego mu prawa własności, polegające na wstępie na tę nieruchomość i podejmowaniu w stosunku do własnych urządzeń działań koniecznych dla zapewnienia im sprawności technicznej, są wykonywaniem uprawnień zagwarantowanych już takiemu przedsiębiorcy w decyzji administracyjnej.

Jakkolwiek, Sąd w niniejszej sprawie, podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 8 kwietnia 2014 roku, zważyć należy na odmienność stanu faktycznego, na gruncie której zapadła owa uchwała od ustaleń faktycznych dokonanych w przedmiotowym postępowaniu. Albowiem, w przypadku omawianej uchwały decyzja wywłaszczeniowa pozostawała w mocy w dacie orzekania przez Sąd Najwyższy. Zaś, w przedmiotowej sprawie kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miały okoliczności dotyczące stwierdzenia nieważności decyzji Naczelnika Dzielnicy Ł. z dnia 15 września 1979 roku, o numerze IV- (...) i jego prawne konsekwencje. Adresatem owej decyzji w odniesieniu do nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. była B. K. (3), która zmarła w 1972 roku. Decyzją z dnia 1 czerwca 2011 roku Wojewoda (...) stwierdził nieważność decyzji Naczelnika Dzielnicy Ł. z dnia 15 września 1978 roku w części orzekającej o udzieleniu zezwolenia (...) Oczyszczalni (...) – Ł. na przeprowadzenie magistrali wodociągowej przez nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...), oznaczoną jako działka numer (...), o powierzchni zajęcia 801 m². Powyższa decyzja została utrzymana w mocy decyzją Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 2 lutego 2012 roku. Zaś skarga na decyzję Ministra została oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z dnia 18 października 2012 roku.

Jak wynika z uzasadnienia decyzji Wojewody (...) z dnia 1 czerwca 2011 roku oraz ugruntowanego stanowiska doktryny i orzecnictwa, w sytuacji wydania decyzji w stosunku do osoby zmarłej, rozstrzygnięcie obarczone jest od dnia jego wydania wadą, o której mowa w art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a., co skutkować musi stwierdzeniem jej nieważności na podstawie art. 145 § 1 pkt 2 p.p.s.a. Nie ma przy tym znaczenia, czy prowadząc postępowanie administracyjne organ miał wiedzę na ten temat czy też nie. Zgodnie z zasadą trwałości decyzji administracyjnych oraz domniemaniem ich prawidłowości, akty obarczone wadami określonymi w art. 156 § 1 k.p.a. obowiązują, podlegają wykonaniu, o ile nie zostaną unieważnione na mocy decyzji deklarującej taki właśnie skutek prawny. Stwierdzenie nieważności decyzji jest aktem deklaratoryjnym, który działa z mocą wsteczną i powoduje, że decyzja ta traci swą moc obowiązującą wstecznie (ex tunc) od dnia wydania decyzji administracyjnej dotkniętej wadą. Decyzja stwierdzająca nieważność innej decyzji administracyjnej uchyla wszelkie skutki prawne, jakie powstały od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji nieważnej, a organ nadzoru wydający decyzję o stwierdzeniu nieważności jedynie potwierdza ten fakt swoim rozstrzygnięciem. W stosunku do decyzji, której nieważność stwierdzono, upada razem z nią domniemanie legalności i prawidłowości, a to niesie za sobą ważną konsekwencję w kwestii oceny działania organu administracyjnego, które może być kwalifikowane jako wadliwe i powodujące szkodę.

W postępowaniu cywilnym, sąd powszechny jest związany ostateczną decyzją administracyjną wydaną przez uprawniony organ w powierzonym mu ustawą przedmiocie do czasu jej uchylecia lub stwierdzenia nieważności w postępowaniu administracyjnym (por. A. M. „Komentarz do art.156 Kodeksu postępowania administracyjnego”, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 lutego 2012 roku, I OSK (...), LEX nr 1136647, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 8 stycznia 2015 roku, I SA/Wa (...) LEX nr 1746951, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 21 sierpnia 2012 roku (...) SA/Wa 955/12, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w O. z dnia 6 listopada 2013 roku, I SA/O. 661/13, opubl: L., wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 11 lutego 2010 roku, I CSK 312/09, opubl: L.).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, iż na skutek stwierdzenia nieważności decyzja z dnia 15 września 1979 roku, wydana na podstawie o art.35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, została usunięta z porządku prawnego w dniu 2 lutego 2012 roku ze skutkiem wstecznym, uchylającym wszelkie skutki prawne, jakie powstały po jej wydaniu.

W rezultacie, mając na uwadze skutki stwierdzenia nieważności owej decyzji administracyjnej oraz wpływającą z treści przepisu art.316 § 1 k.p.c. w związku z art.13 § 2 k.p.c., zasadę orzekania na podstawie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, władanie przez poprzedników prawnych wnioskodawcy oraz wnioskodawcę nieruchomości położoną w Ł. przy ul. (...) w Ł. nie stanowiło wykonywania przysługującego przedsiębiorcy przesyłowemu prawa do nieruchomości i winno być uznawane za posiadanie owej nieruchomości w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, prowadzące do zasiedzenia służebności przesyłu czy też służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Stwierdzenie nieważności decyzji wywłaszczeniowej i jej usunięcie z porządku prawnego ze skutkiem wstecznym, w ocenie Sądu, stanowi obalenie domniemania dobrej wiary wynikającego z art. 7 k.c. W konsekwencji, należało przyjąć, że Skarb Państwa obejmując przedmiotową nieruchomość w posiadanie pozostawał w złej wierze. Decyzja wywłaszczeniowa z dnia 15 września 1979 roku została wydana z rażącym naruszeniem prawa. Przez dobrą wiarę należy uważać usprawiedliwione okolicznościami błędne przekonanie danego podmiotu o przysługiwaniu mu określonego prawa lub istnieniu konkretnego stosunku prawnego, gdy w rzeczywistości takie prawo mu nie przysługuje lub stosunek prawny, z którego wywodzi swoje uprawnienia nie istnieje. Usprawiedliwione przekonanie ma miejsce wówczas, gdy dana osoba nie wie o okolicznościach decydujących o zastosowaniu normy prawnej uzależniającej istnienie skutku prawnego od dobrej lub złej wiary oraz gdy nie mogła się o tym dowiedzieć mimo zachowania należytej staranności. Natomiast, w przedmiotowej sprawie, decyzja wywłaszczeniowa, której nieważność stwierdzono została skierowana do B. K. (3) 7 lat po jej śmierci, choć jej spadkobiercy jeszcze w 1972 roku uzyskali postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku.

Mając na uwadze powyższe, skoro wnioskodawca i jego poprzednicy prawni byli posiadaczami służebności w złej wierze, termin zasiedzenia wynosi trzydzieści lat.

W dacie rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia obowiązywał art. 172 § 1 i § 2 k.c. zgodnie z którym, posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat dwudziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Jednakże, z uwagi na brak upływu terminu zasiedzenia do dnia 1 października 1990 roku, zastosowanie w niniejszej sprawie znajdował przepis art.172 k.c. w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55, poz. 321), przewidujący dwudziestoletni termin zasiedzenia nieruchomości w dobrej wierze i trzydziestoletni termin zasiedzenia w złej wierze. Krótsze terminy stosuje się, gdy zasiedzenie nastąpiło przed wejściem w życie wyżej wymienionej noweli, tj. przed dniem 1 października 1990 roku (zob. w szczególności uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1991 roku, III CZP 73/90, OSN 1991 rok, nr 7, poz. 83; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 września 1993 roku, II CRN 89/93, Lex nr 110583). Jeśli bieg zasiedzenia rozpoczął się, ale nie zakończył przed tą datą, mają zastosowanie terminy dwudziestoletni i trzydziestoletni (art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku).

Jak wskazano powyżej, w ocenie Sądu, początek biegu terminu zasiedzenia służebności należy liczyć od dnia 20 maja 1982 roku, kiedy to nastąpiło oddanie środka trwałego w postaci magistrali wodociągowej (...) do eksploatacji.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poprzednicy prawni wnioskodawcy (w tym podmioty którym poprzednicy prawni wnioskodawcy oddawali systemy służące do zaopatrzenia w wodę w dzierżawę i poddzierżawę) wykonywali prace remontowe, porządkowe i kontrolne dotyczące tej magistrali w tym dotyczące jej części przebiegającej przez nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. Zaś jak wskazano na wstępie uzasadnienia, posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej lub przesyłowej w drodze zasiedzenia, nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb, zaś dla istnienia posiadania nie jest konieczne rzeczywiste korzystanie z nieruchomości, lecz sama możliwość takiego korzystania.

W tym miejscu wskazać należy, iż oddanie przedmiotowej magistrali w dzierżawę czy poddzierżawę nie powoduje utraty posiadania zmierzającego do zasiedzenia służebności, podobnie jak oddanie przez posiadacza samoistnego nieruchomości we władanie innemu podmiotowi w zarząd, najem czy dzierżawę nie świadczy o utracie samoistnego charakteru posiadania. W orzecznictwie i doktrynie, prezentowane jest niekwestionowane stanowisko, iż oddanie przez posiadacza samoistnego nieruchomości w posiadanie zależne nie pozbawia go dotychczasowego charakteru władztwa nad rzeczą, co z resztą jest oczywiste, gdyż regulacja ta wynika wprost z art. 337 k.c. Takie rozporządzenie wręcz dowodzi właścicielskiego charakteru władania przez taki podmiot, który w ten sposób z jednej strony emanuje na zewnątrz swoją zwierzchnią pozycję wobec posiadacza zależnego i innych podmiotów, a z drugiej strony uzyskuje możliwość pobierania pożytków, które rzecz przynosi.

Mając na uwadze powyższe, należało przyjąć, że umowa z dnia 1 stycznia 2001 roku, obowiązująca do dnia 6 lutego 2006 roku, na mocy której Miasto Ł. oddało w dzierżawę Zakładowi (...) sp. z o.o. w Ł. systemy zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków ani analogiczna umowa dzierżawy z dnia 6 lutego 2006 roku zwarta z (...) Sp. z o.o. w Ł. i umowa poddzierżawy zawarta przez tą spółkę Zakładem (...) Sp. z o.o. w Ł., nie pozbawiła Miasta Ł. posiadania służebności związanej z magistralą wodociągową (...).

W ocenie Sądu, także zarzuty uczestników dotyczące niewykazania przez wnioskodawcę skutecznego przeniesienia posiadania na jego rzecz należało uznać za chybione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż dla oceny kwestii skutecznego przeniesienia posiadania bez znaczenia pozostawała treść decyzji z dnia 17 września 2014 roku wydanej przez Starostę (...) Wschodniego, w której odmówiono ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości gruntowej położonej w Ł., stanowiącej działkę numer (...), w obrębie G-17, o powierzchni 0,4301 ha, stanowiącej współwłasność W. K., T. K., M. K. oraz B. K. (1), dla której Sąd Rejonowy w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...). W świetle poczynionych powyżej rozważań, decyzja taka świadczy jedynie o tym, że wnioskodawca nie uzyskał na drodze administracyjnej, po stwierdzeniu nieważności decyzji z dnia 15 września 1979 roku, tytułu prawnego do korzystania z owej nieruchomości. Zaś jak wynika z treści uzasadnienia z dnia 17 września 2014 roku, skoro w przedmiotowej sprawie realizacja celu publicznego nastąpiła zanim wniosek został ponownie złożony do rozpatrzenia, nie może zostać wydana następczo decyzja o ograniczeniu w korzystaniu z nieruchomości, gdyż zezwolenie z art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami może być wydane jedynie przed rozpoczęciem na danej ściśle określonej nieruchomości, konkretnego procesu inwestycyjnego.

W świetle zgromadzonych dowodów, w dniu 20 maja 1982 roku środek trwały w postaci magistrali wodociągowej (...) został przekazany protokolarnie Przedsiębiorstwu (...).

Przypomnieć należy, iż powstanie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (poprzednia nazwa o samorządzie terytorialnym, t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 27 maja 1990 roku. Jednostki te, które wcześniej nie istniały, zostały wyposażone w mienie na podstawie ustawy z dnia 10 maja 1990 roku Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. nr 32 poz. 191 z późn. zm.). Zgodnie z art. 5 w/w ustawy mienie ogólnonarodowe (państwowe) należące do: a) rad narodowych i terenowych organów

administracji państwowej stopnia podstawowego, b) przedsiębiorstw państwowych, dla których organy określone w pkt 1 pełnią funkcję organu założycielskiego, c) zakładów i innych jednostek organizacyjnych podporządkowanych organom określonym w pkt 1, - staje się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z mocy prawa mieniem właściwych gmin. Sposób przekazywania tego majątku określała m.in. uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1990 roku w sprawie sposobu dokonywania inwentaryzacji mienia komunalnego (M.P. nr 30 poz.225). Zgodnie z tą uchwałą oraz instrukcją w sprawie sposobu dokonywania inwentaryzacji mienia podlegającego komunalizacji, stanowiącą załącznik nr 1 do w/w uchwały, mienie podlegające przejęciu przez gminy podlegało spisowi inwentaryzacyjnemu przez komisję powołaną w tym celu przez gminę, a następnie po wyłożeniu do wglądu publicznego, spisy inwentaryzacyjne były przekazywane właściwemu wojewodzie w celu wydania decyzji stwierdzającej nabycie przez gminę mienia z mocy prawa lub w przedmiocie jego przekazania.

Uchwałą Rady Miejskiej w Ł. z dnia 12 czerwca 1990 roku powołana została Komisja Inwentaryzacyjna, która miała na celu sporządzenie spisu inwentaryzacyjnego mienia podlegającego komunalizacji. Zinwentaryzowany spis środków trwałych został przekazany przez Przedsiębiorstwo (...) do Urzędu Miasta Ł. wraz z pismem z 15 października 1990 roku. W ten sposób doszło do przekazania dokumentów identyfikujących urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne w terenie wraz z opisem ich struktury. Wśród powyższych urządzeń zidentyfikowana została objęta postępowaniem magistrala. W 1991 roku zlikwidowano Przedsiębiorstwo (...), którego majątek stał się majątkiem Gminy Ł., nad którym powierzono zarząd nowo utworzonemu zakładowi budżetowemu - Zakładowi (...). Decyzją z dnia 11 sierpnia 1998 roku, skomunalizowana została na rzecz Gminy Ł. nieruchomości położonej przy ulicy (...) i ul. (...), na której znajdują się zbiorniki wody pitnej dla miasta Ł. oraz inne elementy infrastruktury przesyłowej wchodzące w skład systemu wodociągowo – kanalizacyjnego.

W 2000 roku Zakład (...) został przekształcony w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w której wszystkie udziały w kapitale zakładowym objęła Gmina M. Ł.. Składniki mienia zakładu budżetowego stały się majątkiem Spółki. Zaś, w dniu 28 listopada 2006 roku (...) Spółka (...) otrzymała od Gminy M. Ł. w drodze aportu własność nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oraz środków trwałych – infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, w tym spornej magistrali (...). Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, obecnie magistrala wodociągowa (...) stanowi własność wnioskodawcy, a jej obsługą zajmuje się Zakład (...) Sp. z o.o. w Ł..

Przeniesienie posiadania magistrali wodociągowej (...) i związanej z nią służebności na rzecz Miasta Ł. nastąpiło w związku z (...) Przedsiębiorstwa (...), którego majątek stał się majątkiem Gminy Ł., a zatem w trybie art.348 k.p.c. poprzez wydanie dokumentów umożliwiających rozporządzanie rzeczą oraz środków dających faktyczną władzę nad rzeczą. Natomiast, dokonując w dniu 28 listopada 2006 roku aportu między innymi środków trwałych – infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej, w tym spornej magistrali (...), Miasto Ł. przeniosło przysługujące mu posiadanie służebności na dotychczasowego posiadacza zależnego w trybie art.351 k.c.

Zatem, zdaniem Sądu nie budzi także wątpliwości możliwość doliczenia przez wnioskodawcę okresu posiadania przez Skarb Państwa (art.176 k.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego w zasadzie jednolicie przyjmuje się, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 roku, mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 roku doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do dnia 1 lutego 1989 roku korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c., co uniemożliwiało im, podobnie jak art. 128 k.c., nabycie na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 25 stycznia 2006 roku, I CSK 11/05, nie publ.; 10 kwietnia 2008 roku, IV CSK 21/08, nie publ.; 17 grudnia 2008 roku, I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15; 10 grudnia 2010 roku, III CZP 108/10, nie publ.; 13 października 2011 roku, V CSK 502/10, nie publ. oraz wyroki z dnia 8 czerwca 2005 roku V CSK 680/04 nie publ. i z 31 maja 2006 roku IV CSK 149/05, nie publ.).

W myśl art.176 § 1 k.c. doliczenie okresu posiadania poprzednika dopuszczalne jest jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Przepis ten ma brzmienie uniwersalne i dotyczy doliczenia okresu posiadania poprzednika w odniesieniu do wszystkich przypadków. Jeśli zatem aktualnie służebność przesyłu posiada przedsiębiorca energetyczny, który powstał w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego, to nie musi doliczać czasu posiadania nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności przez przedsiębiorstwo państwowe po 1 lutego 1989 roku, ponieważ zgodnie z zasadą kontynuacji rządząca przekształceniem osób prawnych, de iure przedsiębiorca energetyczny i przedsiębiorstwo państwowe to ten sam podmiot prawa. Natomiast jego poprzednikiem w posiadaniu był Skarb Państwa. Zgodnie bowiem z zasadą jednolitego funduszu własności państwowej (art. 128 k.c.) do 1 lutego 1989 roku przedsiębiorstwa państwowe, choć miały samodzielność prawną względem Skarbu Państwa (były osobami prawnymi), to, jak wskazano, zarządzały mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Teoria ta obejmowała też posiadanie, a w konsekwencji – jak wspomniano o tym wcześniej - to Skarb Państwa należało uznać za posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, podczas gdy przedsiębiorstwo państwowe było tylko dzierżycielem. Zgodnie zatem z art. 176 § 1 k.c. przedsiębiorca energetyczny może doliczyć do swojego (i swoich poprzedników prawnych) okresu posiadania okres posiadania Skarbu Państwa, (jako poprzednika w posiadaniu), o ile zostaną spełnione wskazane w tym przepisie przesłanki. Dotyczy to przede wszystkim obowiązku udowodnienia przez przedsiębiorcę, że doszło do przeniesienia przez Skarb Państwa posiadania na rzecz jego lub jego poprzedników prawnych. Różne sposoby pochodnego nabycia posiadania uregulowane są w art. 348-351 k.c.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 maja 2007 roku (I CSK 64/07, nie publ.), decyzja wydana w oparciu o art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, może być uznana za dokument, w rozumieniu art. 348 zd. 2 k.c., stwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła. Państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 roku wykonywała zarząd operatywny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może zatem wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą lub jej poprzednika prawnego decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 roku. Podobnie należy traktować decyzję wydaną na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32 poz. 191 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 5 ust. 1 tej ustawy, na mocy której stwierdzano nieodpłatne nabycie własności nieruchomości przez właściwą gminę. Zgodnie z przepisem art. 5 tej ustawy, nabycie to stawało się skuteczne w dniu wejścia w życie tej ustawy, a więc z dniem 27 maja 1990 roku.

Jak wskazano powyżej wnioskodawca w toku postępowania wykazał przeniesienie posiadania służebności w sposób przewidziany w kodeksie cywilnym. Był zatem uprawniony do doliczenia na swoją rzecz okresu posiadania Skarbu Państwa i Miasta Ł.

Uczestnicy postępowania B. K. (1), M. K., T. K. oraz W. K. stali na stanowisku, iż dopóki funkcjonowała w obrocie prawnym decyzja wywłaszczeniowa z dnia 15 września 1979 roku nie mogli dochodzić swych praw do nieruchomości, a w związku z tym okoliczność ta miała wpływ na wstrzymanie biegu terminu zasiedzenia czy też jego zawieszenie. Takie stanowisko, zasadnie w ocenie Sądu, kwestionował wnioskodawca.

Zgodnie z przepisem art. 121 pkt 4 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 października 1990 roku, bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu co do wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem, państwową komisją arbitrażową lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw danego rodzaju - przez czas trwania przeszkody. Przypomnieć należy, iż siłą wyższą jest zdarzenie nadzwyczajne, pochodzące z zewnątrz podmiotu i w zasadzie niezależne od jego woli. Stanowią ją katastrofy, klęski żywiołowe, nadzwyczajne działania ludzkie, którym zapobiec nie można, np. wojny, gwałtowne kryzysy. Działania władcze organów państwa mogą być zakwalifikowane jako siła wyższa, gdy są czynami nadzwyczajnymi o zewnętrznym charakterze, tj. pozostają w zasadzie poza sferą wpływu podmiotu i uniemożliwiają mu przeciwstawienie się takiemu postępowaniu. Przeszkoda uniemożliwiająca rozpoczęcie lub powodująca zawieszenie biegu zasiedzenia

musi mieć charakter obiektywny, tzn. chwilę jej powstania i ustania powinny określać okoliczności niezależne od zachowania się osoby, którą przeszkoda dotknęła.

Jak wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma podstaw do generalnego założenia, że przed demokratycznymi przemianami w Polsce, które rozpoczęte zostały w 1989 roku ogół uprawnionych obywateli był pozbawiony możliwości dochodzenia przysługujących im roszczeń wobec Skarbu Państwa, w tym roszczeń windykacyjnych i odszkodowawczych. Jednocześnie wskazywano, że w kodeksie cywilnym zrezygnowano z konstrukcji „zawieszenia wymiaru sprawiedliwości” i w związku z tym zaistnienie siły wyższej nie może być utożsamiane wyłącznie z obiektywnym stanem niefunkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Przyjmowano, że w pewnych sytuacjach faktyczne, a nie prawne pozbawienie danego podmiotu prawa do sądu z określonych przyczyn może być traktowane jako przypadek siły wyższej, pomimo działania w państwie sądów. Podkreślano, że chodzi o działania władzy publicznej, które mogą być uznane za zdarzenia oceniane w kategoriach siły wyższej. Przyjmuje się, że niemożność przeciwstawienia się działaniu państwa istnieje wtedy, gdy zaistniał stan rzeczy, w którym występowały przeszkody natury politycznej, które wykluczyły możliwość przeciwstawienia się przez jednostkę państwu w wykorzystaniu z przewidzianych przez prawo środków. Jednocześnie, w uchwale całej Izby Cywilnej z dnia 26 października 2007 roku (III CZP 30/07, OSNC 2008 rok, nr 5, poz. 43), Sąd Najwyższy zaznaczył, że niemożność dochodzenia roszczeń w okresie przed 1989 roku z przyczyn politycznych powinna być wykazana w sposób zindywidualizowany, a nie ograniczać się do ogólnikowych twierdzeń samego zainteresowanego, gdyż w konsekwencji prowadziłoby to nadmiernej, a tym samym niedopuszczalnej subiektywizacji w pojmowaniu siły wyższej. Zwłaszcza, że w okresie w którym wydana została przedmiotowa decyzja wyłączeniowa, dla realizacji zadań związanych między innymi z gazyfikacją i elektryfikacją kraju, przepisy szczególne, w interesie ogólnym nie tylko przewidywały ingerencję w prawo własności, ale nawet nakładały w związku z budową różnej kategorii sieci, obowiązki na właścicieli nieruchomości (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 roku, III CSK 319/09, Biuletyn Sądu Najwyższego 2011 rok, Nr 1, poz. 9). Zaś, chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1980 roku o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, tj. z dniem 1 września 1980 roku, kiedy to wprowadzono możliwość sądowej kontroli decyzji administracyjnych między innymi z uwagi na rażące naruszenie prawa, pojawiła się możliwość skutecznej ochrony praw także na drodze administracyjnej i eliminacji z obrotu prawnego decyzji wydanych z rażącym naruszeniem prawa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007, III CZP 30/07, OSNC 2008 rok, nr 5, poz. 43, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009 roku, III CSK 22/99, nie publik. LEX 572037, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 roku, II CSK 246/09, nie publik. LEX 560545, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 roku, IV CSK 291/09, nie publik. LEX 564973, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2010 roku IV CSK 474/09, nie publik. LEX 602730, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2009 roku, II CSK 412/08, nie publik. LEX 527194, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2011 roku, III CSK 26/11, nie publik.).

W ocenie Sądu, uczestnicy nie wykazali, aby w odniesieniu do decyzji wyłączeniowej, po oddaniu w dniu 20 maja 1982 roku do użytku magistrali wodociągowej (...) przebiegającej przez nieruchomości przy ul. (...) w Ł. wystąpiła faktyczna niemożliwość dochodzenia przez nich roszczeń z przyczyn politycznych. Stan prawny obowiązujący przed tą datą tj. od dnia 1 września 1980 roku stwarzał możliwość sądowej kontroli decyzji administracyjnych, która mogła doprowadzić do uchylenia wadliwej decyzji bądź stwierdzenia jej nieważności. Nie ma więc podstaw do przyjęcia, że od momentu wydania powyższej decyzji wyłączeniowej aż do 1989 roku uczestnicy byli pozbawieni możliwości skutecznego jej zakwestionowania, co z kolei umożliwiłoby im skuteczne dochodzenie roszczeń na drodze postępowania cywilnego. Na uwagę zasługuje przy tym okoliczność, iż eliminacja decyzji wyłączeniowej z dnia 15 września 1979 roku, która nastąpiła w 2012 roku nie wiązała się z kwestiami politycznymi, lecz była wynikiem oczywistego naruszenia prawa, za jakie także przed 1989 rokiem traktowano uznanie za stronę postępowania administracyjnego osoby nieżyjącej. Zaś, działania zmierzające do zakwestionowania powyższej decyzji w trybie postępowania administracyjnego podjęte zostały zaś przez uczestników, nie bezpośrednio po zmianie ustroju, lecz przeszło 20 lat później.

Brak było zatem podstaw do przyjęcia, że bieg terminu zasiedzenia uległ wstrzymaniu i nie rozpoczął się z chwilą oddania magistrali do użytku w dniu 20 maja 1982 roku, czy też uległ zawieszeniu do 1989 roku.

Na uwagę zasługuje okoliczność, iż jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, przyczyną bierności współwłaścicieli nieruchomości przy ul. (...) w Ł. nie była świadomość istnienia ważnej i wiążącej ich decyzji wywłaszczeniowej. Albowiem, jak wynika z przesłuchania uczestników nie mieli oni wiedzy o jej wydaniu. Uczestnicy nie wykazali, aby po stwierdzeniu wybudowania na stanowiącej ich własność nieruchomości wodociągu, podjęli jakiegokolwiek konkretne działania zmierzające do ustalenia stanu prawnego wodociągu. Informację o istnieniu decyzji wywłaszczeniowej współwłaściciele nieruchomości powzięli dopiero z pisma wnioskodawcy z dnia 15 czerwca 2009 roku, który po ustaleniu stanu prawnego magistrali poinformował o tym uczestników. Uczestnicy dysponowali zatem czasem, aby ustalić stan prawny przebiegającej przez ich nieruchomość magistrali oraz wszcząć postępowanie w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej. Jednocześnie, nie czekając na zakończenie postępowania administracyjnego uczestnicy mogli wystąpić na drogę postępowania cywilnego ze stosownymi roszczeniami, w tym o wydanie nieruchomości, wnosząc o zawieszenie procesu cywilnego do czasu zakończenia postępowania administracyjnego.

W ocenie Sądu, powyższe okoliczności świadczą także o niezasadności poniesionego przez współwłaścicieli nieruchomości zarzutu, iż zgłoszenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności stanowi nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.).

Zgodnie z art.5 k.c., nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Powołany przepis ma charakter wyjątkowy i powinien być stosowany ze szczególną ostrożnością. Domniemywa się, że korzystający ze swego prawa podmiotowego czyni to zgodnie z zasadami współżycia społecznego oraz społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. W konsekwencji, ciężar dowodu istnienia okoliczności faktycznych uzasadniających ten zarzut spoczywa na tym, kto ten zarzut podnosi. W przedmiotowej sprawie, ciężar udowodnienia nadużycia prawa podmiotowego przez wnioskodawcę spoczywał na uczestnikach podnoszących ów zarzut. Tymczasem uczestnicy nie określili, jaka zasada współżycia społecznego została naruszona przez zachowanie wnioskodawcy, nie wykazali także, iż taka zasada występuje w powszechnie akceptowanym w społeczeństwie systemie wartości, zasad etycznych i uczciwego postępowania, ani że określone zachowanie wnioskodawcy można zakwalifikować jako nadużycie prawa nie zasługujące na poparcie z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. W ocenie Sądu, nie sposób traktować jako nadużycie prawa postępowanie wnioskodawcy, który w ramach toczącego się postępowania administracyjnego korzystał z przysługujących mu środków zaskarżenia, a gdy na skutek stwierdzenia nieważności decyzji wywłaszczeniowej utracił z mocą wsteczną tytuł prawny do korzystania z nieruchomości przy ul. (...) w Ł., wystąpił z wnioskiem w niniejszej sprawie.

Konkludując, rozpoczęcie posiadania służebności w przypadku magistrali (...) nastąpiło w dniu oddania jej do eksploatacji, a więc w dniu 20 maja 1982 roku. Z tą datą stała się ona składnikiem przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) i od tej daty poprzednicy prawni wnioskodawcy eksploatowali tą magistralę

w sposób nieprzerwany, dostarczając wodę mieszkańcom Ł..

Przyjmując zatem posiadanie służebności w złej wierze oraz możliwość skutecznego doliczenia przez wnioskodawcę posiadania poprzedników – termin zasiedzenia służebności na rzecz wnioskodawcy upłynął w dniu 20 maja 2012 roku. Mając na uwadze okoliczność, iż w tej dacie w polski systemie prawa funkcjonowała już jako osobny rodzaj służebności służebność przesyłu Sąd stwierdził nabycie tej służebności przez wnioskodawcę.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o treść art. 520 § 1 k.p.c. uznając, iż nie ma podstaw do odejścia od wyrażonej w nim zasady, zgodnie z którą w postępowaniu nieprocesowym każdy z uczestników ponosi koszty

postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Zwłaszcza, że to (...) Spółka (...) z siedzibą w Ł., której wniosek został uwzględniony jest beneficjentem orzeczenia wydanego w sprawie.

Mając jednak na uwadze, okoliczność, iż wnioskodawca złożył wniosek o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, Sąd oddalił przedmiotowy wniosek.